ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 31.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 16-го Апрѣля — 1837 — *Wilno. Piątek. 16-go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Апрѣля.

Генералъ-Маіоръ и Генералъ-Адъютантъ Его Королевскаго Высочества Великаго Герцога Мекленбургъ-Шверинскаго, Баронъ *Боддинъ*, пріѣзжавшій сюда съ особеннымъ порученіемъ своего Двора, по случаю кончины покойнаго Великаго Герцога *Фридриха Франца*, и наслѣдованія ему нынѣшняго Великаго Герцога, имѣлъ счастіе, въ прошедшее Воскресенье, 28-го Марта, откланиваться Ихъ Величествамъ Государю Императору и Государынѣ Императрицѣ и Его Императорскому Высочеству Государю Цесаревичу Наслѣднику Престола.

— Его Королевское Высочество Принцъ *Карлъ* Прусскій выѣхалъ, 30-го Марта, обратно, изъ здѣшней столицы, въ Берлинъ. (*J. de S. P.*)

— Высочайшими Указами, данными Правительствующему Сенату, 16-го минувшаго Марта, произведены въ Россійскихъ миссіяхъ въ чужихъ краяхъ слѣдующія назначенія: Тайные Совѣтники, Чрезвычайные Посланники и Полномочные Послы: при Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатахъ Баронъ *Крюденеръ*; при Нидерландскомъ Дворѣ *Потемкинъ*, и при Швейцарскомъ Союзѣ *Северинъ*; назначены въ тѣхъ же званіяхъ: Баронъ *Крюденеръ*, при Швейцарскомъ Союзѣ; *Потемкинъ*, при Дворахъ Римскомъ и Тосканскомъ, а *Северинъ*, при Дворѣ Баварскомъ. Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ въ Неаполѣ, Тайный Совѣтникъ Графъ *Матушевицъ*, уволенъ отъ сей должности, по прошенію его, и на мѣсто его назначенъ нынѣшній Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ въ Римѣ, Тайный Совѣтникъ Графъ *Гурьевъ*. Дѣйствительные Статскіе Совѣтники: Совѣтникъ Посольства въ Лондонѣ Баронъ *Мальтицъ*, и Совѣтникъ Миссіи въ Стокгольмѣ *Бодиско*, назначены Чрезвычайными Посланниками и Полномочными Министрами, первый при Дворѣ Нидерландскомъ, а послѣдній при Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатахъ.

— Предсѣдатель Гродненской Палаты Уголовнаго Суда, Статскій Совѣтникъ *Щастный*, согласно прошенію его, по разстроенному здоровью, Всемилостивѣйше уволенъ отъ службы.

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Гродненскимъ Дворянствомъ кандидатовъ въ званіе Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, изволилъ Высочайше утвердить въ семъ званіи бывшаго Предсѣдателя Гродненской Уголовной Палаты Карла *Заленскаго*.

— Государь Императоръ, принявъ съ благоволеніемъ книгу, подъ заглавіемъ: *Обозрѣніе Исторіи Военнаго Искусства*, Всемилостивѣйше пожаловалъ автору ея, Генералъ-Маіору Барону *Зедделеру*, драгоцѣнный брилліантовый перстень.

— Конференція Императорской Академіи Наукъ, въ засѣданіи своемъ 13-го Января, избрала въ свои Адъюнкты по части Русской Исторіи и Русскихъ древностей, Г. Экстраординарнаго Профессора здѣшняго Университета, Доктора Н. Г. *Устрялова*. Избраніе сіе удостоено, 5-го сего Марта Высочайшаго утвержденія.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 9-go Kwietnia.

Jenerał-Major i Jenerał-Adjutant Jego Królewskiey Wysokości Wielkiego Xięcia Meklenburg-Szweryńskiego, Baron *Boddin*, przybyły tu ze szczególném poleceniem swego dworu, z okoliczności zgonu Wielkiego Xięcia *Fryderyka Franciszka*, i wstąpienia po nim teraźnieyszego Wielkiego Xięcia, miał szczęście, w przeszłą niedzielę, 28-go Marca, złożyć pożegnanie Nayjaśnieyszym Państwu Cesarzowi Jego Mości i Cesarzowey Jey Mości, tudzież Jego Cesarskiey Wysokości Panu Cesarzewiczowi Następcy Tronu.

— Jego Królewska Wysokość Xiąże *Karol* Pruski, 30-go Marca, wyjechał napowrót z tuteyszey stolicy do Berlina. (*J. de S. P.*)

— Przez Naywyższe Ukazy, dane Rządzącemu Senatowi, 16-go zeszłego Marca, uczynione zostały w Rossyyskich missyach za granicą następujące mianowania: Radźcy Tayni, Nadzwyczayni Posłannicy i Pełnomocni Posłowie: przy Stanach Zjednoczonych Ameryki Półnoeney Baron *Krüdener*; przy dworze Niderlandzkim *Potemkin* i przy Związku Szwaycarskim *Sewerin*; naznaczeni są w tychże nazwaniach: Baron *Krüdener*, przy Związku Szwaycarskim; *Potemkin*, przy dworach Rzymskim i Toskańskim, a *Sewerin* przy dworze Bawarskim. Nadzwyczayny Poseł i Pełnomocny Minister w Neapolu, Radźca Tayny Hrabia *Matuszewic*, został uwolniony od tego obowiązku, na własną prośbę, a na jego mieysce naznaczony teraźnieyszy Nadzwyczayny Poseł i Pełnomocny Minister w Rzymie, Radźca Tayny Hrabia *Gurjew*. Rzeczywiści Radźcy Stanu: Radźca Poselstwa w Londynie Baron *Maltitz* i Radźca missyi w Sztokolmie *Bodisko*, naznaczeni Nadzwyczaynemi Posłami i Pełnomocnemi Ministrami, pierwszy przy dworze Niderlandzkim, a ostatni przy Stanach Ameryki Półnoeney.

— Prezydent Grodzieńskiey Izby Kryminalnego Sądu, Radźca Stanu *Szczastny*, na własną prośbę, dla zruynowanego zdrowia, Nayłaskawiey uwolniony ze służby.

— Nayjaśnieyszy Cesarz Jego Mość, z dwóch wybranych przez Grodzieńskie Dworzaństwo Kandydatów na urząd Grodzieńskiego Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, Naywyżey utwierdzić raczył na tym urzędzie byłego Prezydenta Grodzieńskiey Izby Kryminalnego Sądu Karola *Załęzkiego*.

— Cesarz Jego Mość, przyjąwszy z zadowoleniem książkę, pod tytułem: *Obeyrzenie Historyi Sztuki Wojenney*, Nayłaskawiey udarował jey Autora, Jenerał-Majora Barona *Zeddelera*, kosztownym brylantowym pierścieniem.

— Konferencya Cesarskiey Akademii Nauk, na swém posiedzeniu 13-go Stycznia, obrała na swego adjunkta w wydziale Historyi Rossyyskiey i Rossyyskich starożytności, P. Nadzwyczaynego Professora tuteyszego Uniwersytetu, Doktora N. H. *Ustrjałowa*. Obranie to zasłużyło, dnia 5-go Marca na Naywyższe utwierdzenie.

— На основаніи Высочайше утвержденнаго 5-го Января сего года Положенія Комитета Гг. Министровъ, по дѣлу о неопредѣленіи молодыхъ дворянъ и имѣющихъ право на классные чины на службу въ Министерства и Главныя Управленія, прежде, чѣмъ они прослужатъ, по крайней мѣрѣ, три года въ губернскихъ или равныхъ съ ними мѣстахъ, Г. Министръ Юстиціи вносилъ въ означенный Комитетъ списокъ мѣстамъ вѣдомства Министерства Юстиціи, которыя могутъ быть сравнены съ собственно такъ называемыми губернскими присутственными мѣстами. Его Императорское Величество, по Положенію Комитета 2-го минувшаго Марта на приведеніе въ дѣйствіе означеннаго предположенія Г. Министра, изъявилъ Высочайшее соизволеніе, съ тѣмъ, чтобы наблюденіе надъ служащими въ оныхъ мѣстахъ и всеподданнѣйшія отъ нихъ донесенія, на точномъ основаніи Высочайшаго повелѣнія 5-го минувшаго Января, объявленнаго по сему предмету чрезъ Правительствующій Сенатъ, возложены были на мѣстныхъ Военныхъ и Гражданскихъ Губернаторовъ, а гдѣ таковыхъ нѣтъ, на Градоначальниковъ.

Списокъ мѣстамъ вѣдомства Министерства Юстиціи, которыя могутъ быть сравнены съ собственно такъ называемыми губернскими присутственными мѣстами:

1) Палаты Уголовнаго и Гражданскаго Суда. 2) Губернскіе и Областные Суды. 3) Экспедиція Суда и Расправы Верховнаго Грузинскаго Правительства. 4) Оберъ-Гофгерихтъ въ Курляндіи. 5) Оберъ-Ландгерихтъ въ Эстляндіи. 6) Гофгерихтъ въ Лифляндіи. 7) Калмыцкій Судъ Зарго. 8) Совѣстные Суды. 9) Коммерческіе Суды. 10) Канцелярія Главнаго Директора Межеваго Корпуса. 11) Межевая Канцелярія и Таврическая Межевая Коммиссія. 12) Коммиссіи для ревизіи дѣйствій Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, и 13) Канцеляріи Губернскихъ и Областныхъ Прокуроровъ. (*С. П.*)

Извлеченіе изъ краткаго отчета по учебнымъ и благотворительнымъ заведеніямъ, состоящимъ подъ непосредственнымъ управленіемъ и Высочайшимъ покровительствомъ Ея Величества Государыни Императрицы, представленнаго Статсъ-Секретаремъ Лонгиновымъ, за 1835 годъ.

(*Окончаніе.*)

Въ Кронштадтскомъ Сиротскомъ Домѣ въ 1835 находилось сиротъ: комплектныхъ 30 и пенсіонерокъ 6; Попечительный Комитетъ, состоящій подъ предсѣдательствомъ Кронштадтскаго Военнаго Губернатора, прилагая постоянное попеченіе о семъ заведеніи, призналъ возможнымъ сдѣлать выпускъ изъ онаго 13-ти комплектнымъ воспитанницамъ, достигшимъ положеннаго возраста.

На мѣста выбывшихъ воспитанницъ помѣщено столько же сиротъ благороднаго и свободнаго состоянія, съ зачисленіемъ въ комплектъ 3 пенсіонерокъ. За тѣмъ къ 1836 году состояло сиротъ комплектныхъ 30, пенсіонерокъ 3.

Воспитанницы обучаются необходимѣйшимъ начальнымъ познаніямъ и въ особенности женскимъ рукодѣліямъ, упражняясь на опытѣ въ предметахъ домашняго хозяйства и порядка.

Къ Январю 1835 года въ остаткѣ суммъ 29,992 р. 45½ к., серебромъ 12½ р., полуимперіалъ 1 и червонецъ 1. Въ приходѣ 9,072 р. 35 к., всего 39,064 р. 80½ к.; въ расходъ употреблено 10,417 р. 46 к., 12½ р. сереб., 1 полуимперіалъ и 1 червонецъ. Въ остаткѣ состоитъ къ 1836 году 28,647 р. 34½ к.; въ число расхода включается сумма, заплаченная за наемъ дома для помѣщенія Сиротскаго училища впередъ за три года, составляющая 4,800 р., которая имѣетъ быть возмѣщена изъ Всемилостивѣйше пожалованной отъ Его Императорскаго Величества на сей предметъ суммы, по 2,500 р. въ годъ. Посредствомъ таковаго оборота Кронштадтскій Сиротскій Домъ въ послѣдствіи получитъ нѣкоторое приращеніе своего капитала.

Сверхъ того въ теченіе 1835 года Кронштадтскій 1 гильдіи купецъ Синебрюховъ, въ пособіе на содержаніе Сиротскаго Дома, довольствовалъ оный безденежно нѣкоторыми припасами.

Вообще благотворительныя пожертвованія въ пользу сего заведенія для сиротъ неоскудѣваютъ.

Въ продолженіе прошедшаго 1835 года Кіевское Общество для помощи бѣднымъ получило въ составѣ своемъ слѣдующее измѣненіе:

По выбытіи Предсѣдательницы Совѣта Общества, Графини Левашевой, званіе сіе, по приглашенію Общества, съ Высочайшаго утвержденія Государыни Императрицы, приняла на себя супруга нынѣшняго Генералъ-Губернатора, Графиня Гурьева.

Попечительницъ выбыло 3, на мѣста ихъ по-

— Na osnowie Naywyżey utwierdzonego 5-go Stycznia ter. roku postanowienia Komitetu PP. Ministrów, w rzeczy o nienaznaczaniu młodych dworzan i mających prawo na klassyczne rangi do służby w Ministeryach i Głównych Zarządach, pierwiey, aż ci niewysłużą przynaymniey trzy lata w Gubernialnych albo w równych z niemi mieyscach, P. Minister Sprawiedliwości podawał do pomienionego Komitetu spis mieysc wiedzy Ministeryum Sprawiedliwości, które mogą bydź porównane z właściwie tak nazwanemi Gubernialnemi mieyscami urzędowemi. Nayjaśnieyszy Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu 2-go zeszłego Marca, na przywiedzenie do skutku pomienionego projektu P. Ministra, oświadczył Naywyższe zezwolenie, z zastrzeżeniem, iżby dozór nad służącemi w tych mieyscach i naypoddannieysze z nich doniesienia, na istotney osnowie Naywyższego rozkazu 5-go zeszłego Styaznia, opublikowanego w tey rzeczy przez Rządzący Senat, włożone były na mieyscowych Wojennych i Cywilnych Gubernatorów, a gdzie tych nié ma, na Naczelników miast.

— *Spis mieysc wiedzy Ministeryum Sprawiedliwości, które mogą bydź porównane z właściwie tak nazwanemi Gubernialnemi mieyscami urzędowemi.*

1) Izby Sądu Kryminalnego i Cywilnego. 2) Sądy Gubernialne i Obwodowe. 3) Expedycya Sądowa i Rozprawy Naywyższego Zarządu Gruzyi. 4) Oberhofgericht w Kurlandyi. 5) Oberlandgericht w Estlandyi. 6) Hofgericht w Liflandyi. 7) Kałmucki Sąd Zargo. 8) Sądy Sumienne. 9) Sądy Handlowe. 10) Kancellarya Głównego Dyrektora Korpusu Granicznego. 11) Kancellarya Graniczna i Taurycka Kommissya Graniczna. 12) Kommissye do rewizyi czynności Deputatskich Zgromadzeń Dworzańskich. 13) Kancellarye Prokurorów Gubernialnych i Obwodowych. (*P. P.*)

Wyjątek z krótkiego sprawozdania o szkolnych i dobroczynnych zakładach, zostających pod bezpośrzednim zarządem i Naywyższą Opieką Nayjaśnieyszey Pani Cesarzowey Jey Mości, przedstawionego przez Sekretarza Stanu *Łonginowa*, za rok 1835.

(*Dokończenie.*)

W Kronsztadzkim Domu Sierot na rok 1835 znaydowało się sierot kompletowych 30 i pensyonarek 6; Opiekuńczy Komitet, zostający pod prezydencyą Kronsztadzkiego Wojennego Gubernatora, troszcząc się statecznie o tym zakładzie, uznał rzeczą możną wypuścić z niego 13 kompletowych wychowanic, które doszły lat naznaczonych.

Na mieysce wybyłych wychowanic umieszczono tyleż sierot szlachetnego i wolnego stanu, z policzeniem do kompletu 3 pensyonarek. A zatém na rok 1836 było sierot kompletowych 30, pensyonarek 3.

Wychowanice uczą się potrzebnieyszych początkowych nauk, a osobliwie ręcznych robot żeńskich, ćwicząc się praktycznie w rzeczach domowego gospodarstwa i porządku.

Do Stycznia 1835 roku w pozostałości summ było 29,992 r. 45½ k., srebrem 12½ r., półimperiał 1, i dukat 1. W przychodzie 9,072 r. 35 k., w ogóle 39,064 r. 80½ k.; na wydatki użyto 10,417 rubli 46 k., 12½ rubli srebrem, 1 półimperyał i 1 dukat. W pozostałości na rok 1836 znayduje się 28,647 r. 34½ k.; do wydatku policza się summa, zapłacona za najęcie domu dla pomieszczenia szkoły sierot z góry za trzy lata, wynosząca 4,800 r., która ma bydź powrócona z Najłaskawiey ofiarowaney przez Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości na ten przedmiot summy, po 2,500 r. rocznie. Za pomocą tego obrótu Kronsztadzki dom sierot otrzyma na przyszłość pewny przyrost swego kapitału.

Nadto przez ciąg 1835 roku, Kronsztadzki 1-ey gildy kupiec Siniebruchow, dopomagając do utrzymania Domu Sierot, dostarczał mu bezpłatnie niektórych artykułów żywności.

W ogóle, dobroczynne ofiary na rzecz tego zakładu dla sierot nie zmnieyszają się.

Przez ciąg przeszłego 1835 roku, Kijowskie Towarzystwo dla wspierania ubogich otrzymało w swym składzie następne odmiany:

Po wybyciu Prezydentki Rady Towarzystwa, Hrabiny *Lewaszewey*, urząd ten, po wezwaniu Towarzystwa, z Naywyższego utwierdzenia Cesarzowey Jey Mości, przyjęła żona teraźnieyszego Jenerał Gubernatora, Hrabina *Gurjew*.

Kuratorek wybyło 3; na ich mieysce weszło 2. To-

ступили 2. Общество состояло изъ 43 Почетныхъ и 114 Дѣйствительныхъ Членовъ. Къ числу бѣдныхъ семействъ, получающихъ постоянное пособіе, прибавилось 8, а выбыло по разнымъ случаямъ 21. Нынѣ состоитъ 186 семействъ, пользующихся призрѣніемъ Общества. Сверхъ того получившія отъ Общества работы 69 семействъ снискали себѣ пропитаніе отъ трудовъ и продажи ихъ издѣлій. На счетъ суммъ Общества воспитываются въ училищѣ бѣдныхъ дѣвицъ 14, и въ другомъ, особо устроенномъ заведеніи сиротъ женскаго пола 10, сверхъ того отдано въ ученіе у мастеровъ бѣдныхъ мальчиковъ 4. Всего же оказано въ различныхъ видахъ пособіе 279 семействамъ.

Доходъ Общества въ 1835 году простирался до 22,430 р. ассигн. и 85 р. 75 к. серебромъ.

По присовокупленіи къ оному остатка 1834 года 17,685 р. 47 к. ассигн. и 37 р. 25 к. серебромъ, Общество имѣло въ своемъ распоряженіи 40,116 р. 59½ к. и по состоящему въ вѣдѣніи его Училищу 1,461 р. 30 к., всего 41,577 р. 69½ к. и 37 р. 25 к. серебр.

Въ расходъ употреблено 23,554 р. 9 к. ассигнаціями, со включеніемъ 13,664 р. 25 к., отчисленныхъ на содержаніе учрежденнаго подъ вѣдомствомъ Общества училища бѣдныхъ дѣтей, названнаго по имени одной изъ ревностнѣйшихъ и дѣятельнѣйшихъ учредительницъ Кіевскаго Общества, Училищемъ *Графини Левашевой*; за тѣмъ собственно по Обществу числится въ остаткѣ къ 1836 16,562 р. 30 к.

Но какъ изъ отчисленныхъ на содержаніе Училища Графини Левашевой употреблено только 4,101 р. 66 к., то по Училищу въ остаткѣ 11,023 р. 89 к.

Присовокупя сей остатокъ къ вышепоказанной суммѣ, всего къ 1836 году состояло 27,586 р. 19½ к. ассигн. и 123 р. серебромъ.

Сверхъ того находится въ Кіевскомъ Приказѣ Общественнаго Призрѣнія 700 р., назначенныхъ для наградъ дѣвицъ при выпускѣ.

Независимо отъ сихъ способовъ, Училище Графини Левашевой обезпечено на четыре года ежегоднымъ взносомъ по 3,200 отъ 14 благотворителей обязавшихся въ томъ подпискою, исполненіе которой начнется съ настоящаго 1836 года.

Государыня Императрица, удостоивъ въ 1835 году Подмосковное имѣніе Студенецъ Высочайшаго посѣщенія, Всемилостивѣйше соизволила объявить Управляющему онымъ удовольствіе свое за найденный порядокъ.

Разныя статьи доходовъ увеличены посредствомъ отдачи ихъ въ арендное содержаніе, на выгоднѣйшихъ условіяхъ.

По ходатайству состоящаго подъ покровительствомъ Ея Императорскаго Величества общества любителей садоводства, часть Трехгорной дачи Студенецъ предоставлена сему Обществу во временное владѣніе, съ находящимися на оной оранжерейными строеніями, для разведенія опытнаго сада, а въ послѣдствіи уступленъ для помѣщенія главнаго садовника одинъ изъ домовъ, съ принадлежащимъ къ оному строеніемъ, кои до того отдавались въ наймы.

Принадлежащія имѣнію разнаго рода суммы, коихъ къ 1835 году было 34,299 р. 30 к., за удовлетвореніемъ изъ доходовъ необходимыхъ издержекъ на содержаніе строеній и сада въ должномъ порядкѣ, къ 1836 году возрасло съ присовокупленіемъ процентовъ до 40,148 р. 5½ к.

Капиталъ сей, не имѣя еще назначенія, получаетъ приращеніе отъ доходовъ съ имѣнія и процентовъ, впредь до утвержденія предполагаемаго въ имѣніи Студенецъ благотворительнаго и общеполезнаго заведенія, для котораго уже имѣется въ разсмотрѣніи проектъ.

Комитетъ учреждающагося въ Тамбовѣ Александринскаго Института Благородныхъ Дѣвицъ въ 1835 году преимущественно принималъ мѣры къ ускоренію добровольнаго сбора денегъ, пожертвованныхъ Дворянствомъ Тамбовской губерніи на составленіе капитала для сего заведенія.

Но какъ по разсмотрѣніи плановъ зданія, нужнаго для помѣщенія онаго, признано за лучшее приступить къ постройкѣ онаго, то въ чрезвычайномъ Собраніи Дворянства Тамбовской губерніи, 15 Декабря 1835 года, положено вновь пожертвовать 113,000 р. на таковую постройку и первоначальное обзаведеніе Института. Сборъ сей послѣдней суммы распредѣленъ на 1837 и 1838 годы, и составитъ въ совокупности съ прежнимъ пожертвованіемъ Дворянства до 339,000 руб.

Между тѣмъ Комитетомъ сочиненъ и представленъ Государынѣ Императрицѣ проектъ Устава и Штата для Института, который находится въ раз-

warzystwo składało się z 43 Honorowych i 114 Rzeczywistych Członków. Do liczby ubogich rodzin, otrzymujących stałe wsparcie, przybyło 8, a wybyło z rozmaitych okoliczności 21. Teraz zostaje 186 rodzin, doznających opieki Towarzystwa. Nadto 69 rodzin, które od Towarzystwa otrzymywały roboty, zarobiło dla siebie na wyżywienie z pracy i wyprzedaży ich wyrobów. Na rachunek summ Towarzystwa wychowuje się w szkole ubogich dziewcząt 14, a w drugim, osobno urządzonym zakładzie sierot płci żeńskiey, 10, oprócz tego oddano do nauki rzemiosł ubogich chłopców 4. W ogóle w rozmaitych względach wyświadczono pomoc dla 279 rodzin.

Dochod Towarzystwa w roku 1835 wynosił do 22,430 r. ass. i 85 r. 75 k. srebrem.

Po dodaniu do niego pozostałości z r. 1834-go 17,685 r. 47 k. ass. i 37 r. 25 k. sr. Towarzystwo pod swém rozporządzeniem miało 40,116 r. 59½ k. i w zostającey pod jego wiedzą szkole 1,461 r. 30 k.; w ogóle 41,577 r. 69½ k. ass. i 37 r. 25 k. srebr.

Na wydatki użyto 23,554 r. 9 k. assygnacyami, dodając do tego 13,664 r. 25 k., odliczonych na utrzymanie założoney pod wiedzą Towarzystwa Szkoły ubogich dzieci, nazwaney imieniem jedney z gorliwszych i czynnieyszych założycielek Towarzystwa Kijowskiego, *Szkołą Hrabiny Lewaszewey*; a zatém właściwie w Towarzystwie liczy się pozostałości na rok 1836-ty 16,562 r. 30 k.

Lecz, że z odliczonych na utrzymanie szkoły Hrabiny *Lewaszewey* użyto tylko 4,101 r. 66 k., zatém w szkole znayduje się pozostałości 11,023 r. 89 k.

Dodawszy tę pozostałość do wyżey wymienioney summy, w ogóle na rok 1836 było 27,586 r. 19½ k. assygnacyami i 123 r. srebrem.

Nadto znayduje się w Kijowskim Urzędzie Powszechnego Opatrzenia 700 r., przeznaczonych na nagrody dla dziewcząt przy ich wyyściu.

Nie zależnie od tych środków, Szkoła Hrabiny *Lewaszewey* zabezpieczona jest na cztery lata corocznym wnoszeniem po 3,200 r. przez 14 dobroczyńców, którzy zobowiązali się do tego przez zapisy, których wypełnienie zacznie się od następującego 1836 roku.

Cesarzowa Jey Mość, uszczęśliwiwszy w roku 1835 majątek Studeniec, w okolicach Moskwy położony, Naywyższém odwiedzeniem, Nayłaskawiey raczyła oświadczyć Zarządzającemu nim swe zadowolenie ze znalezionego porządku.

Rozmaite artykuły dochodów zostały powiększone przez oddanie ich w arendowną dzierżawę, na korzystnieyszych warunkach.

Za staraniem znaydującego się pod opieką Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości Towarzystwa Miłośników Ogrodnictwa, część Trzechhorney majętności Studeniec oddano temu Towarzystwu w czasowe władanie, ze znaydującemi się na niey oranżeryynemi budowlami, dla zaprowadzenia doświadczalnego ogrodu, a w czasie następnym został ustąpiony dla pomieszczenia głównego ogrodnika jeden z domów, z należącém do niego zabudowaniem, które przedtém były wynaymowane.

Należące do majątku z rozmaitego rodzaju summy, których do roku 1835-go było 34,299 r. 30 k., z przyczyny pokrycia z dochodów koniecznie potrzebnych wydatków na utrzymanie budowli i ogrodu w należytym porządku, na rok 1836 urosło z dodaniem procentów do 40,148 r. 5½ k.

Ten kapitał, nie mając jeszcze przeznaczenia, otrzymuje przyrost z dochodów majątku i z procentów, do czasu mającego się utwierdzić projektowanego w majątku Studeniec dobroczynnego i powszechnie użytecznego zakładu, którego projekt jest już w rozpatrywaniu.

Komitet zakładającego się w Tambowie Alexandryńskiego Instytutu Szlachetnych Panien, w roku 1835 przedsiębrał nadewszystko środki do przyspieszenia dobrowolney składki pieniężney, ofiarowaney przez Dworzaństwo Gubernii Tambowskiey na złożenie kapitału dla tego zakładu.

Ale, że po rozpatrzeniu planów budowy, potrzebney na jego pomieszczenie, uznano za rzecz lepszą przystąpić do jego wybudowania, przeto na nadzwyczayném Zebraniu Dworzaństwa Gubernii Tambowskiey, 15 Grudnia 1835 roku, postanowiono ofiarować na nowo 113,000 r. na to zabudowanie i początkowe zaprowadzenie Instytutu. Ta składka ostatniey summy rozłożoną została na 1837 i 1838 rok, i uczyni łącznie z ofiarą pierwszą Dworzaństwa, 339,000 rubli.

Tymczasem Komitet ułożył i przedstawił Cesarzowey Jey Mości projekt Ustawy i Etatu dla Instytutu, który znayduje się w rozpatrywaniu i w swoim czasie bę-

смотрѣніи и въ свое время будетъ поднесенъ на Высочайшее утвержденіе.

Демидовскій домъ Призрѣнія Трудящихся, въ истекшемъ 1835 году, имѣлъ обширнѣйшій кругъ дѣйствій, сравнительно съ прежними годами своего существованія, какъ по увеличенію числа трудящихся бѣдныхъ и ихъ промышленныхъ оборотовъ, такъ особенно по новому устройству своему во многихъ отношеніяхъ.

Число бѣдныхъ всякаго состоянія, призрѣнныхъ въ самомъ заведеніи и получившихъ отъ онаго содержаніе столомъ и квартирою, простиралось отъ 17 человѣкъ до 52.

Сверхъ того собиралось ежедневно, кромѣ праздниковъ, для производства въ заведеніи работъ и снисканія въ ономъ себѣ пропитанія и вознагражденія за труды свои, отъ 16 до 75 человѣкъ, большею частію женскаго пола.

Всѣ сіи трудящіеся пріобрѣли себѣ продовольствіе до 22,649 порцій въ годъ, на сумму 5,682 р. 38 к.

За вычетомъ большой части сей суммы изъ денегъ, пріобрѣтенныхъ трудящимися посредствомъ работъ ихъ и Всемилостивѣйше оставленныхъ безъ взысканія недоимокъ, роздано имъ въ вознагражденіе 2,370 р. 75 к., не считая въ семъ числѣ полученныхъ ими по заказамъ отъ постороннихъ лицъ.

Издѣлія, произведенныя изъ казенныхъ матеріяловъ, были проданы на сумму 1,556 р. 21 к. Деньги сіи поступили въ кассу Дома и еще 283 р. 2 к., вычтенныя изъ задѣльной платы за матеріялъ, купленный на счетъ Дома. Кромѣ сего остается въ кладовой заведенія разнаго рода приготовленныхъ издѣлій и матеріяловъ для оныхъ, примѣрно на 3,000 р.

Помѣщенныя на жительствѣ въ самомъ заведеніи женщины большею частію занимались рукодѣльными работами различнаго рода, а приходившія трудиться извнѣ употребляемы были для пряжи льна. Мущинъ, кромѣ немногихъ, жившихъ въ заведеніи не являлось для работъ.

Не смотря на постепенно развивавшуюся промышленность въ пользу трудящихся бѣдныхъ, нѣкоторые недостатки, усмотрѣнные въ заведеніи относительно помѣщенія живущихъ и приходящихъ трудиться, равно и устройства самыхъ работъ, заставили Попечительство употребить возможныя средства къ улучшенію заведенія во всѣхъ отношеніяхъ.

Значительныя пожертвованія, сдѣланныя учредителемъ Дома и другими благотворительными лицами дали возможность привести сіи мѣры въ исполненіе.

Учредитель Дома, А. Н. Демидовъ, принесъ въ даръ заведенію 50,000 р., изъ числа коихъ въ 1835 году получены 33,000 р.; на сумму сію совершенно передѣланъ подвальный этажъ главнаго корпуса, предназначенный для помѣщенія въ ономъ всѣхъ приходящихъ трудиться извнѣ Дома; также начаты отстройкою два флигеля, изъ которыхъ одинъ 2-хъ этажный внизу будетъ заключать контору, магазинъ, кладовую, кухню и комнаты для становыхъ работъ, а вверху— спальни для живущихъ въ заведеніи разночинцевъ.

Коммиссаръ заведенія, купецъ Пивоваровъ пожертвовалъ 5.000 руб. на устроеніе въ Домѣ церкви и собственнымъ иждивеніемъ приготовилъ богатую ризницу и всю церковную утварь, цѣною на 7,000 р. Въ 1835 году храмъ сей устроенъ и освященъ 5-го Декабря.

Въ день освященія церкви многія благотворительныя лица, движимыя человѣколюбивымъ состраданіемъ въ пользу бѣдныхъ ближнихъ своихъ, дали подписку на пожертвованіе до 20,000 р.; въ томъ числѣ въ должности Егермейстера, П. Н. Демидовъ 1,000 р. ежегодно, и купецъ Романовъ, также ежегодно, 500 р. Изъ денегъ сихъ въ 1835 году поступило въ кассу Дома 11,108 р. *), кромѣ этого разными вещами пожертвовано на 10,000 р. примѣрно.

При этихъ средствахъ учреждены классы и спальныя комнаты, со всѣми принадлежностями, для малолѣтныхъ дѣтей обоего пола бѣдныхъ родителей всякаго званія, на содержаніе коихъ предположено употреблять 150 руб. въ годъ на каждаго. Въ сію школу **) назначено принимать пенсіонеровъ отъ человѣколюбивыхъ особъ за ту же самую сумму.

Кромѣ этого имѣется въ виду учредить комнаты пріюта для младенцевъ отъ трехлѣтняго до семилѣтняго возраста, въ которыхъ эти бѣдныя дѣти, по нищенскому состоянію родителей своихъ, лишенныя всякой возможности имѣть за ними надлежащій надзоръ, найдутъ для себя нетолько надежное

*) Остальныя внесены въ началѣ 1836 года.

**) Школа открыта въ началѣ 1836 года на 40 дѣтей обоего пола, содержимыхъ на счетъ Дома, безъ всякой за нихъ платы.

dzie podany na Naywyższe utwierdzenie.

Demidowski dom Opieki Pracujących, w zeszłym 1835 roku, miał rozległeyszy obręb swych działań, w porównaniu do lat poprzednich swego istnienia, tak co do powiększenia liczby ubogich pracujących i ich przemysłowych obrótów, jako też szczególniey co do nowego swego urządzenia z wielu względów.

Liczba ubogich wszelkiego stanu, opatrzonych w samym zakładzie i którzy otrzymali w nim stół i kwaterę, wynosiło osób od 17 do 52.

Nadto zbierało się codziennie, oprócz świąt, dla odbywania w zakładzie robot i znalezienia w nim dla siebie żywności i wynagrodzenia za swą pracę, od 16 do 75 osób, po większey części płci żeńskiey.

Wszyscy ci pracujący zarobili dla siebie na żywność do 22,649 porcyy w roku, na summę 5,682 r. 38 k.

Po odliczeniu większey części tey summy od pieniędzy, nabytych przez pracujących za swe roboty i Nayłaskawiey zostawionych bez uzyskania zaległości, rozdano im w nagrodę 2,370 r. 75 k., nie licząc do tego otrzymanych przez nich z zamówień osób postronnych.

Wyrobów z materyałow Skarbowych, przedano na summę 1,556 r. 21 k.; pieniądze te wpłynęły do kassy domu i jeszcze 283 r. 2 k., potrącono z płacy zarobkowey za materyał, kosztem Domu kupiony. Oprócz tego pozostaje w składzie zakładu, rozmaitego rodzaju przysposobionych wyrobów i na nie materyałów, naymniey na 3,000 rubli.

Kobiety, mające mieszkanie w samym zakładzie, zaymowały się po większey części robotami rękodzielniczemi rozmaitego rodzaju, a przychodzące dla pracy używane były do przędzenia lnu. Mężczyzn, oprócz niewielu w zakładzie mieszkających, przychodzących dla robot nie było.

Pomimo stopniowego rozwijania się przemysłu na rzecz pracujących ubogich, niektóre niedostatki, dostrzeżone w zakładzie, względnie pomieszczenia mieszkających i do robot przychodzących, jako też i wykonywania samych robot, pobudziły opiekę do użycia naydzielnieyszych środków do ulepszenia zakładu we wszystkich względach.

Znaczne ofiary, złożone przez założyciela domu i przez inne osoby dobroczynne, podały możność przywiedzenia tych środków do wypełnienia.

Założyciel Domu A. N. Demidow, złożył w darze zakładowi 50,000 r., z których liczby w roku 1835 otrzymano 33,000 r.; na rachunek tey summy przerobiono zupełnie dolne piętro głównego korpusu, przeznaczone dla umieszczenia w nim wszystkich przychodzących na roboty zewnątrz Domu; zaczęto także budować dwie officyny, z których jedna dwupiątrowa będzie na dole zawierała kantor, magazyn, śpiżarnią, kuchnią i izby dla warstatowych robót, a na górze,— sypialnie dla mieszkających w zakładzie różnoczyńców.

Kommissarz zakładu, kupiec Piwowarow, ofiarował 5,000 r. na wybudowanie w domu kaplicy i własnym kosztem sporządził kosztowne apparaty i wszystkie kościelne sprzęty, w cenie na 7,000 rub. W roku 1835 świątynia ta została ukończoną i poświęconą 5 go Grudnia.

W dniu poświęcenia kościoła, wiele dobroczynnych osób, powodowanych człekolubném uczuciem ku pożytkowi ubogich swych bliźnich, zrobiło zapisy na ofiarę do 20,000 rubli; w tey liczbie znayduje się zostający w obowiązku Łowczego, P. N. Demidow 1,000 r. corocznie, i kupiec Romanow, także co rok 500 r. Z tych pieniędzy w roku 1835 wpłynęło do kassy Domu 11,108 r. *). Nadto rozmaitych rzeczy ofiarowano naymniey na 10,000 rubli.

Za pomocą tych zasobów, urządzone zostały klassy i izby sypialne, ze wszystkiemi przynależytościami, dla nieletnich dzieci płci obojey ubogich rodziców wszelkiego stanu, na których utrzymanie postanowiono używać po 150 r. co rok na każdego. Do tey szkoły **) postanowiono przyymować pensyonarzów od osób człekolubnych za tęż samę summę.

Prócz tego, mają się urządzić Izby przytułku dla dzieci od trzech do siedmiu lat wieku, w których te dzieci, z przyczyny ubogiego stanu swoich rodziców, pozbawione wszelkiey możności, iżby mogły mieć należyty nad sobą dozór, znaydą dla siebie, nie tylko pewne schronienie, ale jeszcze i wszystkie środki do ich pier-

*) Pozostałe wniesiono, na początku 1836 roku.

**) Szkoła została otworzoną na początku 1836 roku na 40 dzieci płci obojey, utrzymywanych kosztem Domu, bez żadney za nie płacy.

пристанище, но еще всѣ средства къ ихъ первоначальному умственному и нравственному развитію.

Благотворенія, въ пользу Дома поступающія, и пріобрѣтеніе нѣкоторыхъ постоянныхъ, трудолюбивыхъ и одушевленныхъ любовію къ ближнимъ сотрудниковъ въ качествѣ Старшинъ, даютъ надежду, что столь полезныя и благодѣтельныя дѣйствія заведенія, неограничивающіяся ни состояніемъ, ни поломъ, ни возрастомъ ищущихъ въ немъ убѣжища, со дня на день болѣе и болѣе будутъ распространяться, трудящіеся найдутъ въ немъ разнообразные предметы рукодѣльныхъ и ремесленныхъ занятій, которыя вполнѣ обезпечивъ ихъ на счетъ содержанія квартирою и столомъ, доставятъ еще имъ возможность пріобрѣсти нѣкоторую сумму для другихъ своихъ надобностей; дѣти получаютъ готовую пищу, платье, постель, книги, надзоръ и первоначальное обученіе, самые младенцы будутъ возрастать, не приводя бѣдныхъ матерей своихъ въ заботу доставать имъ дневное пропитаніе и пріютъ.

Остатокъ суммъ Демидовскаго Дома Призрѣнія Трудящихся, со включеніемъ неприкосновеннаго капитала сего заведенія, къ 1835 году составлялъ 300,251 р. 48½ к. Въ теченіе сего года поступило въ приходъ 59,610 р. 66¾ к.; въ расходъ употреблено 55,983 р. 65 к., въ томъ числѣ на устроеніе церкви, разныя другія постройки и обзаведенія до 36,153 р.; за тѣмъ въ остаткѣ къ 1836 г., 313,888 р. 50 коп. Сверхъ того имѣются въ виду отъ Попечителя Г. Демидова, въ дополненіе къ пожертвованнымъ имъ 50,000 р., въ счетъ коихъ внесено уже 33,000 руб., остальные 17,000 руб., и приношеній по подпискѣ, состоявшейся въ день освященія церкви, несобранныхъ еще денегъ до 8,092 р. Всего же денежный капиталъ заведенія въ 1836 году составляетъ 330,245 р. 1¼ к.; къ оному надлежитъ причислить значительный запасъ матеріяловъ, инструментовъ, снарядовъ, издѣлій и предметовъ, до обзаведенія принадлежащихъ, суммою, примѣрно, на 40,000 р., а также обширныя зданія, въ коихъ заведеніе помѣщается, стоющія нынѣ свыше 250,000 руб.

По Высочайшему Государя Императора соизволенію, составившееся въ 1834 году Общество Любителей Садоводства, поступило въ 1835 году подъ Высочайшее покровительство Государыни Императрицы.

Цѣль этого сословія состоитъ въ усовершенствованіи и распространеніи въ Россіи всѣхъ отраслей садоводства, посредствомъ:

1) Размноженія извѣстныхъ уже растеній плодовыхъ, овощныхъ и употребляемыхъ на заводахъ и фабрикахъ (техническихъ), также врачебныхъ и украшающихъ;

2) Улучшенія породъ растеній;

3) Перемѣщенія растеній изъ одной полосы Россіи въ другія, гдѣ они могутъ быть полезны;

4) Усвоенія, если возможно, климатамъ Россіи тѣхъ чужестранныхъ растеній, которыя воспитываются только въ оранжереяхъ, теплицахъ и парникахъ;

5) Введенія новыхъ породъ растеній;

6) Образованія садоводцевъ.

По Высочайше утвержденному Ея Императорскимъ Величествомъ въ 11 день Ноября 1835 года Уставу, Общество состоитъ подъ управленіемъ Совѣта, составленнаго изъ Президента, 3 Вице-Президентовъ, 2, Непремѣнныхъ Членовъ, 3 Директоровъ и 3 Вице Директоровъ.

Занятія Совѣта распредѣлены по тремъ Отдѣленіямъ: Искуственному, Ученому и Хозяйственному.

Для разведенія опытнаго сада и помѣщенія главнаго садовника, съ Высочайшаго разрѣшенія Ея Величества, предоставлена Обществу часть Трехгорной дачи Студенецъ, съ находящимися на ней оранжереями и жилымъ строеніемъ.

Съ этого собственно времени Общество можетъ считать начало своихъ дѣйствій. Число Членовъ умножилось до 70. Изъ Императорскаго Ботаническаго сада получено въ даръ до 550 растеній. Составлены планы и инструкціи для дѣйствія весною настоящаго 1836 года, и начертанъ проектъ школы для образованія садовниковъ.

Въ подкрѣпленіе способовъ Общества, на приведеніе въ исполненіе предположеній его, Всемилостивѣйше пожаловано оному отъ Ея Императорскаго Величества ежегодно 1,000 р.

Отъ Дѣйствительныхъ Членовъ и постороннихъ особъ поступило въ 1835 году ежегодныхъ и единовременныхъ приношеній 20,464 р. 74 к.,— изъ сей суммы употреблено въ расходъ на первоначальное устройство оранжерей и опытнаго сада до 2,238 руб. 77 коп., за тѣмъ въ остаткѣ къ 1836 году 18,225 р. 97 коп.

wiastkowego umysłowego i moralnego rozwinienia.

Ofiary, na rzecz domu wpływające, i poświęcenie się niektórych gorliwych, niezmordowanych i ożywionych miłością ku bliźnim spółpracowników, w charakterze starszyn, każą się spodziewać, iż tak pożyteczne i dobroczynne działania zakładu, bezwzględnie na stan, płeć i wiek szukających w nim przytułku, coraz więcey będą się rozszerzały, pracujący znaydą w nim rozmaite przedmioty rękodzielniczych i rzemiosłowych zatrudnień, które, zapewniwszy im pomieszkanie i stół, podadzą im jeszcze możność zebrania pewney kwoty na inne swe potrzeby; dzieci otrzymują gotowy pokarm, odzienie, pościel, książki, dozór i początkowe nauki; drobna dziatwa będzie rosła, nie zmuszając ubogich swych matek do troszczenia się o dzienne ich przeżywienie i przytułek.

Pozostałość summ Demidowskiego Domu Pracujących, łącznie z nietykalnym kapitałem tego zakładu, na rok 1835 wynosiła 300,251 r. 48½ k. W przeciągu tego roku wpłynęło dochodu 69,620 r. 66¾ k.; na wydatki użyto 55,983 r. 65 k., w tey liczbie na wybudowanie kaplicy, rozmaite inne budowy i oporządzenia do 36,153 r.; a zatém na rok 1836 pozostaje 313,888 r. 50 k. Oprócz tego zostają w oczekiwaniu od Kuratora P. Demidowa, w dodatku do ofiarowanych przezeń 50,000 r., na rachunek których wniesiono już 33,000 r., pozostałe 17,000 rubli i ofiary przez zapisy, zrobione w dniu poświęcenia kaplicy, nie zebrane jeszcze pieniądze do 8,092 r. W ogóle zaś pieniężny kapitał zakładu na rok 1836 wynosi 330,245 r. 1¼ k.; do niego należy dodać znaczny zapas materyałów, instrumentów, narzędzi, wyrobów i przedmiotów, do pierwszego oporządzenia należących, w summie naymniey 40,000 r., tudzież obszerne budowy, w których się zakład mieści, wartujące teraz więcey 250,000 rubli.

Za Naywyższém Cesarza Jego Mości zezwoleniem, zawiązane w roku 1834 Towarzystwo Miłośników Ogrodnictwa, weszło w roku 1835 pod Naywyższą Opiekę Cesarzowey Jey Mości.

Celem tego stowarzyszenia jest, ulepszenie w Rossyi wszystkich gałęzi ogrodnictwa, za pomocą:

1) Rozmnożenia znanych już roślin warzywnych, owocowych i używanych w zaprowadzeniach i fabrykach (technicznych), oraz medycznych i do ozdoby służących;

2) Udoskonalenie gatunków roślin;

3) Przenoszenie roślin z jedney strefy Rossyi do inney, gdzie mogą stać się użytecznemi;

4) Przyswojenie, jeżeli okaże się podobném, klimatom Rossyi takich zagranicznych roślin, które utrzymują się tylko w oranżeryach, cieplarniach, inspektach i parnikach.

5) Zaprowadzenie nowych gatunków roślin.

6) Kształcenie ogrodników.

Podług Naywyżey utwierdzoney przez Nayjaśnieyszą Cesarową Jey Mość, w dniu 11 Listopada 1835 roku Ustawy, Towarzystwo zostaje pod zarządem Rady, złożoney z Prezydenta, 3 Vice-Prezydentów, 2 Członków Dożywotnich, 3 Dyrektorów i 3 Vice-Dyrektorów.

Zatrudnienia Rady podzielone są na trzy oddziały: Techniczny, Uczony i Gospodarski.

Dla zaprowadzenia doświadczalnego ogrodu i umieszczenia głównego ogrodnika, z Naywyższego zezwolenia Nayjaśnieyszey Pani, dano Towarzystwu część Trechhorney majętności Studeniec, ze znaydującemi się w niey oranżeryami i mieszkalném zabudowaniem.

Od tego właściwie czasu, Towarzystwo może uważać początek swych działań. Liczba Członków powiększyła się do 70. Z Cesarskiego Botanicznego Ogrodu otrzymano w darze 550 roślin. Ułożone zostały plany i instrukcye do działania wiosną teraźnieyszego 1836 roku, i sporządzono projekt szkoły dla uczenia ogrodników.

Na zasilenie sposobów Towarzystwa, dla przywiedzenia jego zamiarów do skutku, Nayłaskawiey ofiarowano mu przez Nayjaśnieyszą Cesarzową Jey Mość corocznie 1,000 rubli.

Od Rzeczywistych Członków i osób do Towarzystwa nienależących wpłynęło w roku 1835 corocznych i jednorazowych ofiar 20,464 r. 74 k.— Z tey summy użyto na wydatki, początkowego urządzenia cieplarni i doświadczalnego ogrodu do 2,238 r. 77 k., a zatém na rok 1836 pozostaje 18,225 r. 97 kop.

Таблица о состояніи заведеній, находящихся подъ непосредственнымъ управленіемъ и Высочайшимъ покровительствомъ Ея Величества Государыни Императрицы за 1835 годъ.

Tablica o stanie zakładow, znaydujących się pod bezpośrednim zarządem i Nayvyższą Opieką NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY MOŚCI roku 1835.

Наименованіе заведеній. *Nazwanie zakładow.*	Учащихся: *Uczących się:* Воспитанницъ. *Wychowanic.*	Пенсіонерокъ. *Pensyonarek.*	Надзирательницъ. *Dozorczyń.*	Учителей. *Nauczycielów.*	Штатныхъ врачей. *Etatowych lekarzy.*	Чиновниковъ. *Oficyalistów.*	Прислуги. *Służących.*	Всего. *W ogóle.*	Приходъ въ 1835 году съ остатками прежнихъ годовъ. *Przychod roku 1835 z pozostałościami lat zeszłych.* Руб. *Ruble.*	коп. *kop.*	Расходъ въ 1835 году. *Rozchod w roku 1835.* Руб. *Ruble.*	коп. *kop.*	Общіе остатки къ 1836 г. *Ogólna pozostałość na rok 1836.* Руб. *Ruble.*	коп. *kop.*
1. Патріотическій Институтъ *1. Instytut Patryotyczny.*	120	125	21	17	2	3	75	363	871994	27	227782	44	644211	83
2. С. Петербургскій Домъ Трудолюбія . . . . *2. S. Petersburski Dom Pracy.*	72	128	18	11	2	2	58	291	764158	82	125310	79	638848	3
3. Женское Патріотическое Общество и Патріотическія частныя школы. . . . . . . *3. Patryotyczne Towarzystwo Dam i Patryotyczne częściowe szkoły.*	240	85	12	12	—	4	1	351	156378	6	47352	79	109025	27
4. Полтавскій Институтъ Благородныхъ Дѣвицъ. . . . . . *4. Poltawski Instytut Szlachetnych Panien.*	110	55	17	19	1	2	84	288	396334	40	115773	70	280560	70
5. Московскій Домъ Трудолюбія *5. Moskiewski Dom pracy.*	50	60	11	11	1	3	33	169	409726	35	59473	90½	350252	44½
6. Симбирское Общество Христіанскаго Милосердія и приономъ Домъ Трудолюбія . . *6. Simbirskie Towarzystwo Chrześciańskiego miłosierdzia i przy niem Dom pracy.*	12	8	2	6	1	1	6	36	83412	48	6369	11	77043	37
7. Кронштадтскій Сиротскій Домъ . . . . *7. Kronsztadzki Dom Sierot.*	30	3	1	1	—	—	1	36	39064	80¼	10417	46	28647	34¼
8. Кіевское Общество для вспоможенія бѣднымъ и состоящее въ вѣдѣніи онаго Училище Графини Левашевой . . . *8. Kijowskie Towarzystwo dla wspierania ubogich i zostają ca pod jego wiedzą Szkoła Hrabiny Lewaszewey.*	24	—	2	2	—	—	—	28	41577	69¼	13991	50	27586	19¾
9. Подмосковное имѣніе Студенецъ . . . . *9. Majątek w okolicach Moskwy Studeniec.*	—	—	—	—	—	1	1	2	41535	20	3026	19½	38509	½
10. Демидовскій Домъ Призрѣнія Трудящихся . . . . *10. Demidowski Dom Opieki Pracujących.*	—	—	1	—	—	2	—	3	369872	15	55983	65	313888	50
11. Россійское Общество Любителей Садоводства . . . . . . *11. Rossyjskie Towarzystwo miłośnikow ogrodnictwa.*	—	—	—	—	—	2	—	2	20464	74	2238	77	18225	97
И того . . . . . *W ogóle.*	658	464	85	79	7	20	259	1572	3194518	97	667720	31	2526798	66
	1122													

(*Спб. В.*)

Варшава, 17-го Апрѣля.

Его Свѣтлость Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Намѣстникъ Царства, съ супругою, третьяго дня въ 11 час. утра отправился въ Петербургъ. Въ Свитѣ Князя, находятся его Адъютанты, Полковники: *Ушаковъ* и Князь *Голицынъ*, а также Главный Медикъ *Четиркинъ*. — Во время отсутствія. Его Свѣтлости Намѣстника, будетъ предсѣдательствовать въ Административномъ Совѣтѣ Царства Генералъ-Адъютантъ *Раутенштраухъ*, а Генералъ-Адъютанту *Головину* поручено управлять дѣлами исключительно принадлежащими Намѣстнику, изъемля тѣ, которыя опредѣляются въ Административномъ Совѣтѣ и по силѣ постановленія Его Императорскаго Величества, отъ 18 (30) Апрѣля с. ч., предсѣдательствованіе въ Государственномъ Совѣтѣ Царства; отъ него будетъ также получать приказанія Комендантъ города Варшавы, что относится къ войску, составляющему гарнизонъ города. Дни, въ которые Г. Генералъ-Лейтенантъ *Головинъ* будетъ принимать прошенія, остаются тѣ же какъ до сихъ поръ, т. е. Среда и Суббота. Для всякихъ же пріемовъ, назначается ежедневно 10 часъ утра.

— Полковникъ *Бернетъ* Англійскій Консулъ отправился въ Лондонъ. (*G. C.*)

Warszawa, dnia 15 Kwietnia.

Jaśnie Oświecony Feldmarszałek, Xiąże Warszawski, Namiestnik Królewski, z Xiężną Jeymością swą małżonką, zawczora o godzinie 11 przed południem wyjechał do Petersburga. W orszaku Xięcia są, jego adjutanci, półkownicy: *Uszaków* i Xiąże *Golicyn*, tudzież główny medyk *Czetirkin*. — Przez czas nieobecności Jaśnie Oświeconego Xięcia Namiestnika, prezydować będzie w Radzie administracyyney Królestwa, JW. Jenerał Adjutant *Rautenstrauch*, a JW-mu Jenerałowi-Leytenantowi *Gołowin* poruczony kierunek czynności wyłącznie do Namiestnika należących, wyjąwszy te, które decydują się w Radzie administracyyney, i na mocy postanowienia Nayjaśnieyszego Pana z dnia 18 (30) Stycznia r. b. prezydowanie w Radzie stanu Królestwa; od niego także odbierać będzie rozkazy JW. Komendant miasta Warszawy, tyczące się woyska, składającego garnizon miasta. Dnie audiencyi, w których JW. Jenerał-Leytenant *Gołowin* przyymować będzie prośby, zostają też same, jak dotąd, to jest: środa i sobota. Dla wszelkich zaś przedstawień się osobistych, naznacza się codziennie godzina 10 zrana.

— Półkownik *Barnet*, konsul angielski, wyjechał do Londynu. (*G. C.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 6-го Апрѣля.

Вчера отправлены два курьера одинъ въ Лон-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, dnia 6 Kwietnia.

Wczora wysłano dwóch gońców, jednego do Pa-

донъ а другой въ Парижъ, говорятъ, касательно Испанскихъ дѣлъ. Курсъ Испанскихъ ассигнацій постоянно колеблется, также акціи на сѣверную дорогу не могутъ дойти до прежняго своего состоянія.

8-го Апрѣля.

Вчера по утру при Дворѣ получено донесеніе, что Эрцгерцогъ Венгерскій *Палатинъ* былъ боленъ, но совершенно неопасно; между тѣмъ по полудни получено извѣстіе, что болѣзнь неожиданно приняла опасный видъ. Напослѣдокъ сегодня еще болѣе неблагопріятное получено изъ Офена извѣстіе, именно, что у больнаго обнаруживается какъ бы воспаленіе реберовой плевы, чего лекаря не могли остановить. Опасаются на счетъ жизни Герцога, который въ истекшемъ Мартѣ кончилъ 61 годъ жизни.

— Здѣсь занимались планомъ, чтобы вмѣсто большихъ военныхъ гошпиталей учредить малыя полевыя больницы въ примѣрномъ количествѣ и въ городахъ имѣющихъ военный гарнизонъ, отъ чего значительное было бы сбереженіе издержекъ для перевозки больныхъ въ главные гошпитали, находящіеся часто въ большомъ разстояніи отъ мѣста пребыванія больнаго. (*G. G.*)

11-го Апрѣля.

О болѣзни Эрцгерцога *Палатина*, публикуетъ сегодня Вѣнская газета слѣдующій бюллетень: „По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Офена, Е. Имп. Высоч. Эрцгерцогъ *Палатинъ*. 7-го ч. с. м. по собственному желанію принялъ мѵропомазаніе, и потомъ дѣти Е. Высоч. получили родительское благословеніе. Ночь съ 7-го на 8-е ч. с. м. провелъ спокойно и Его Имп. Высоч. чувствовалъ потомъ себя нѣсколько лучше; однако слабость значительно увеличилась, и къ вечеру 8-го ч., желаемый перевѣсъ не наступилъ.“ (*A.P.S.Z*)

Франція.

Парижъ, 5 го Апрѣля.

Генералъ *Дамремонъ*, Генералъ-Губернаторъ нашихъ владѣній въ Африкѣ, 30-го ч. прош. м. съ фамиліею отправился изъ Марселя въ Алжиръ.

— Король третьяго дня вечеромъ принималъ Россійскаго и Австрійскаго Пословъ, Прусскаго Шведскаго и Датскаго Посланниковъ, и многихъ уполномоченныхъ, потомъ Президентовъ Палаты Перовъ и Палаты Депутатовъ, Адмираловъ *Руссена* и *Дюперре* и Префекта Сенскаго Департамента. Вчера Герцогъ *Броли* имѣлъ у Его В-ва аудіенцію, продолжавшуюся часъ времени. Напослѣдокъ Король занимался попеременно съ Президентомъ Совѣта и Министромъ Народнаго Просвѣщенія, Военнымъ, Внутреннихъ Дѣлъ и Торговли.

— Слышно, что Французское Правительство договаривается съ Испанскимъ, касательно уступки мѣста на одномъ изъ Балеарскихъ острововъ, для учрежденія тамъ гошпиталя. Городскій Магонскій Совѣтъ, назначилъ коммиссію, чтобы это дѣло ближе разсмотрѣть и именно составить донесеніе, не возможно ли, небольшой островъ находящійся въ Магонской гавани, для сей цѣли совершенно уступить Франціи. Для Французскаго Правительства пунктъ сей весьмаваженъ по причинѣ сообщеній съ Алжиромъ.

— Изъ главной Карлистской квартиры, получено здѣсь частное письмо отъ 29 Марта писанное въ Эстеллѣ, въ которомъ сказано: „По причинѣ худой погоды, *Донъ Карлосъ* нѣсколько дней боленъ. Гастрическая лихорадка принуждаетъ его съ 25-го ч. неоставлять постели; между тѣмъ онъ уже выздоравливаетъ. Также многіе изъ членовъ его тайнаго Совѣта, слегли въ постель отъ грипа.

— По извѣстіямъ изъ Байонны, Инфантъ *Донъ-Себастіанъ*, 30-го Марта перенесъ свою главную квартиру въ Толозу.

6-го Апрѣля.

О составленіи новаго Министерства не слышно сегодня еще ничего новаго. Между тѣмъ здѣшніе журналисты неперестаютъ сообщать списка Министровъ, стараясь каждому изъ нихъ лучшимъ образомъ угодить. Такъ напр. *Gazette de France* содержитъ такой списокъ, за вѣрность котораго сама не можетъ поручиться, ибо въ немъ помѣщены *Тьеръ*, *Сультъ*, *Одиллонъ-Барро* и *Могенъ*. *Journal des Débats* утверждаетъ, что до вчерашняго вечера еще ничего рѣшительнаго не случилось; вѣрно только то, что Г. *Гизо* въ 2 часа по полудни приглашенъ къ Королю.

— Палата Перовъ собралась вчера предъ полуднемъ какъ обвинительный судъ, для составленія опредѣленія о сдѣланномъ *Менье* 28-го Декабря прош. года покушеніи на Короля. Г. *Бартъ* увѣдомилъ объ открытіи процесса, въ коемъ будетъ участвовать болѣе тысячи свидѣтелей. *Менье*, *Лаво* и *Лаказъ* будутъ обвинены; первый какъ зачинщикъ и два послѣдніе какъ соучастники въ помянутомъ покушеніи. Студентъ Медицины въ одномъ южномъ городѣ, по имени *Ре-*

ryża, a drugiego do Londynu, i, jak słychać, w sprawie Hiszpańskiey. Kurs papierów Hiszpańskich ciągle jest bardzo chwiejący się, również i akcye na drogę północną nie mogą podnieść się do dawnieyszego swojego punktu.

Dnia 8.

Wczora rano otrzymano na dworze doniesienie, że Arcy-Xiąże *Palatyn* Węgierski był słaby, ale bez żadnego niebezpieczeństwa; tymczasem po południu nadeszła wiadomość, że choroba przybrała nadspodziewanie zatrważający charakter. Dziś rano nareszcie, jeszcze niepomyślnieyszą zwiastowano nam z Budy nowinę, a mianowicie, że zdeklarowało się u Dostoynego chorego zapalenie błony żebrowey, którego lekarze pokonać nie byli w stanie. Lękają się o życie dostoynego Xięcia, który w upłynionym miesiącu Marcu, właśnie 61 rok życia swego ukończył.

— Zaymowano się tu planem, ażeby na mieysce wielkich łazaretów woyskowych, założyć małe polowe łazarety w liczbie stosownie pomnożoney i w miastach załogi woyskowe mających, przez co oszczędziłoby się wiele kosztów na przewożenie chorych do łazaretów głównych, częstokroć od mieysca pobytu chorego dość odległych. (*G. C.*)

Dnia 11.

O chorobie Arcy-Xięcia *Palatyna*, gazeta Wiedeńska ogłosiła dzisia następujący biuletyn: „Podług ostatnich wiadomości z Budy, J. C. W. Arcy-Xiąże *Palatyn* dnia 7 t. m. na własne żądanie opatrzony został SS. Sakramentami i potém udzielił dzieciom oycowskie błogosławieństwo. Noc z dnia 7 na 8 t. m. była spokoyną i J. C. Wys. czuł się nieco lepiey; słabość jednak znacznie się powiększyła, a oczekiwane przesilenie do wieczora dnia 8 nie nastąpiło. (*A.P.S.Z.*)

Francya.

Paryż, dnia 5-go Kwietnia.

Jenerał *Damremont*, Gubernator Jeneralny posiadłości naszych w Afryce, d. 30 z. m. ze swoją familią odpłynął z Marsylii do Algieru.

— Król przyymował zawczora Ambassadorów Rossyyskiego i Austryackiego, Posłów Prusskiego, Szwedzkiego i Duńskiego, takoż wielu Pełnomocników, potém Prezydentów Izby Parów i Izby Deputowanych, Admirałów *Roussin* i *Duperré* i Prefekta Departamentu Sekwany. Wczora Xiąże *Broglie* miał jednogodzinną audyencyą u J. K. Mości. Pracował potém Król koleyno z Prezydentem Rady i Ministrem Oświecenia Narodowego, Woyny, Spraw Wewnętrznych i Handlu.

— Słychać, że Rząd Francuzki, czyni układy z Hiszpańskim, względem ustąpienia części ziemi na jedney z wysp Balearskich dla urządzenia tam szpitalu. Rada Miasta Mahon wyznaczyła Kommissyą, dla bliższego roztrząśnienia tey rzeczy i mianowicie doniesienia: azali nie będzie można, małą wyspę w samym porcie Mahon, odstąpić w tym celu dla Francyi. Dla Rządu Francuzkiego punkt ten jest bardzo ważnym, co do kommunikacyi z Algierem.

— Z główney kwatery Karolistowskiey otrzymano tu list prywatny, datowany z Estelli 29 Marca, w którym czytamy: „Skutkiem złey pogody *Don Carlos* od dni kilku jest chory. Gorączka gastryczna przymusza go, od d. 25 nie opuszczać łóżka; lecz tymczasem przychodzi już do zdrowia. Również rozmaici członkowie jego Rady Tayney, chorzy są na gryppę.

— Podług wiadomości z Bayonny, Infant *Don Sebastian*, d. 30 Marca, przeniósł główną swą kwaterę do Tolozy.

Dnia 6.

O złożeniu nowego Ministeryum, i dziś jeszcze nic bliższego niewiadomo. Tymczasem nieprzestają tuteysi pisarze gazet udzielać listy Ministrów, usiłując każdemu z nich jak naylepiey dogadzać. Tak np. *Gazette de France*, zawiera taką listę, w którey autentyczność sama nie może wierzyć, gdyż na niey znaydują się: *Thiers*, *Soult*, *Odilon-Barrot* i *Mauguin*. *Dziennik Rozpraw* zapewnia, że do wczorayszego wieczora, nic jeszcze stanowczego niezaszło; jest tylko pewném, że P. *Guizot* o godz. 2 po południu, powołany został do Króla.

— Sąd Parów zgromadził się wczora, jako Izba oskarżająca, dla postanowienia sądowego względem zamachu *Meuniera* uczynionego 28 Grudnia roku z. P. *Barthe* doniósł o wprowadzeniu processu, do którego ma stanąć więcey jak tysiąc świadków. *Meunier*, *Lavaux* i *Lacaze*, będą uznani za oskarżonych, pierwszy jako sprawca, a dway inni, jako uczęstnicy w pomienionym zamachu. Uczeń Medycyny w jedném południowém mieście, naźwiskiem *Rédarès*, względem zamachu uspra-

даръ, оправданъ отъ преступленія, впрочемъ по докладу Министерства за возмутительную рѣчь задержанъ въ тюрьмѣ. Пятаго обвиненнаго по имени *Дешъ*, судъ призналъ совершенно невиннымъ и онъ тотчасъ освобожденъ. Судъ разошелся въ 6 час. вечера. Постановленіе его, подписанное 158 присутствующими членами, сего же вечера объявлено тремъ подсудимымъ *Менье*, *Лаво* и *Лаказу*. Судебное слѣдствіе въ отношеніи сихъ 3-хъ лицъ, начнется 21-го ч. с. м.

— Сегоднешній *Мониторъ* содержитъ Королевское постановленіе отъ 4-го ч., по коему 4 компанія 3 баталіона 5-го легіона Парижской національной гвардіи, уничтожается. Что было къ сему поводомъ, не видно изъ постановленія.

— Епископъ Мосскій, недавно открылъ въ семъ городѣ много собственноручныхъ писемъ *Боссюэта*; между ними находится рукопись всей корреспонденціи съ *Фенелономъ*, изъ коей до сихъ поръ извѣстно было одно только письмо.

8-го Апрѣля.

Причиною упомянутаго вчера распущенія одной компаніи Парижской національной гвардіи, было то, что сія компанія при настоящемъ выборѣ Офицеровъ, опять избрала двухъ (Гг. *Юло* и *Бастидъ*), изъ коихъ одинъ во время Апрѣльскаго процесса, старался уговорить свою компанію, не исполнять службы при Судѣ Перовъ, другой же обвиненъ въ уголовномъ судѣ по Іюльскому процессу, какъ участвовавшій въ бывшемъ тогда митежѣ.

— Герцогиня *Ст. Ле*, мать молодаго Людвика *Бонапарте*, опасно больна. Докторъ *Лифранкъ*, приглашенный къ ней, въ прошлую субботу оставилъ Парижъ; но опасаются, чтобы онъ уже не прибылъ слишкомъ поздо.

— Въ Версальскомъ музеѣ считается теперь 1,110 портретовъ, 784 прочихъ картинъ и 430 статуй и бюстовъ.

— Баронъ *Тайлоръ* купилъ въ Испаніи на счетъ Французскаго Правительства, около 800 картинъ за 700,000 франковъ.

— *Charte de 1830* сообщаетъ: „Многіе журналы утверждаютъ, что Герцогъ *Бордосскій* оставилъ Герцъ и что не извѣстно, гдѣ онъ находится теперь. По извѣстіямъ изъ Герца отъ 22 Марта, Герцогъ *Бордосскій* еще тамъ находился. (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 1-го Апрѣля.

Standard, Веллингтонскій журналъ говоритъ: „Препятствіе учредить во Франціи сильное Министерство, происходитъ отъ малаго числа людей, способныхъ къ политическимъ дѣламъ, особливо такихъ, которые бы соотвѣтствовали видамъ Франціи касательно иностранныхъ дѣлъ равно какъ и внутреннимъ потребностямъ народа. Нельзя оспоривать, что политика не интервенціи, принятая *Людвикомъ Филиппомъ*, была уважаема всѣми классами Французовъ, которыхъ образъ мыслей имѣетъ какое либо значеніе. По сему затрудненіе Короля естественно, и не заслуживаетъ упрека. Такъ названный, болѣе либеральный кабинетъ, по крайней мѣрѣ на нѣкоторое время, удовлетворилъ бы внутреннимъ нуждамъ; впрочемъ такъ какъ либералисты зашли очень далеко съ пропагандизмомъ Якобинцевъ, то такой кабинетъ непременно запуталъ бы народъ въ войну съ иностранными Государствами и навлекъ бы на Францію непріязнь всѣхъ западныхъ Государствъ.“

— Говорили за нѣсколько дней, что Лордъ *Пальмерстонъ* выступитъ изъ Кабинета. Этотъ слухъ кажется произошелъ отъ того, что въ Кабинетѣ, между нимъ и другими Министрами, не было согласія, на счетъ отправленія въ Испанію болѣе морскаго войска. Несогласіе въ семъ отношеніи тѣмъ кончилось, что Лордъ *Пальмерстонъ* останется въ Кабинетѣ, и морскія войска останутся на мѣстѣ.

— По журналамъ полученнымъ изъ Ямайки, извѣстіе о междоусобной войнѣ на островѣ Гаити, должно пояснить такъ. Одинъ изъ Полковниковъ именемъ *Изидоръ*, взбунтовался съ полкомъ своимъ 21 Января противу Правительства и занялъ арсеналъ, изъ котораго однакожъ вскорѣ другимъ полкомъ былъ вытнанъ. Надѣясь найти послѣдователей, онъ отправился съ малымъ остаткомъ своихъ рядовыхъ и Офицеровъ въ средину острова, но обманутый въ этой надеждѣ и догнанный въ 20 миляхъ отъ Капа, вмѣстѣ съ приверженцами своими умерщвленъ высланнымъ за нимъ войскомъ. (*G. C.*)

3-го Апрѣля.

Междоусобная война въ Испаніи, которая производится съ такимъ ожесточеніемъ, подала недавно поводъ жур. *Standart* къ слѣдующимъ замѣчаніямъ: „Христиносы присудили къ смерти, Пампелунскаго Епископа *Адріани* и многихъ другихъ Карли-

wiedliwiony z winy, lecz na wniosek Ministeryum, za mowę buntowniczą, w więzieniu zatrzymany został. Piątego oskarżonego, nazwiskiem *Doche*, Sąd uwolnił od wszelkiey winy, i dla tego natychmiast wypuszczony został. Sąd rozszedł się o godz. 6 wieczorem. Postanowienie jego podpisane przez 158 obecnych członków, tego jeszcze wieczora objawione zostało 3 oskarżonym. Śledztwo względem tych 3 osób, zacznie się d. 21 ter. m.

— Dzisieyszy *Monitor* zawiera datowany d. 4 rozkaz Królewski, przez który 4-a kompania, 3-go batalionu, 5-ey legii Paryzkiey gwardyi narodowey, zostaje rozwiązaną. Co było do tego powodem nie widać z rozkazu.

— Biskup *Meaux*, nie dawno wynalazł w tém mieście, wiele własnoręcznych listów Bossueta; znayduje się między niemi rękopis całey korrespondencyi z Fénélonem, z którey dotąd jeden list tylko był znany.

Dnia 8.

Przyczyna wczora pomienionego rozwiązania jedney kompanii Paryzkiey gwardyi narodowey jest, że kompania ta przy teraźnieyszych obiorach oficerów, znowu obrała dwóch (PP. *Hulot* i *Bastide*), z których jeden podczas processu Kwietniowego, usiłował kompanią swoję skłonić do tego; ażeby się sprzeciwiła pełnić służbę przy Sądzie Parów, drugi zaś podczas processu Lipcowego, oskarżony był przed Sądem Kryminalnym, że miał udział w ówczasowém powstaniu republikańskiém.

— Xiężna *St. Leu*, matka młodego Ludwika *Buonapartego*, niebezpiecznie jest chorą. Dr. *Lisfranc*, który do niey powołany został, przeszłey niedzieli opuścił Paryż; lecz się lękają, ażeby już zapoźno nieprzybył.

W Wersalskiém Muzeum liczy się teraz 1,110 portretów, 784 innych malowideł i 430 statuy i popiersi.

— Baron *Taylor*, zakupił w Hiszpanii na rachunek Rządu Francuzkiego około 800 obrazów za 700,000 franków.

— *Karta 1830* donosi: „Rozmaite dzienniki utrzymują, że Xiążę *Bordeaux* opuścił Gorycyą, i że niewiadomo, gdzie się znayduje w tym momencie. Podług wiadomości z Gorycyi pod 22 Marca, Xiążę *Bordeaux* ciągle jeszcze tam się znaydował. (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 1-go Kwietnia.

Standard, dziennik Wellingtonowski, powiada: „Trudność utworzenia we Francyi silnego Ministeryum, pochodzi z małey liczby mężów, usposobionych w zawodzie politycznym, zwłaszcza takich, którzyby odpowiadali życzeniom Francuzów we względzie stosunków zagranicznych i wewnętrznych potrzeb kraju. Nie można zaprzeczyć, że polityka nieinterwencyi, przyjęta przez *Ludwika Filipa*, znalazła dobre przyjęcie u wszystkich klass Francuzów, których sposób myślenia ma jakieś znaczenie. Dla tego, naturalnym jest kłopot Króla i z tey przyczyny zaledwie na zarzut zasługuje. Tak zwany, nieco więcey liberalny gabinet, zrządziłby przynaymniey na czas niejaki, daleko większe wewnątrz zadowolenie; kiedy jednak zadali się liberaliści zbyt daleko z propagandyzmem Jakóbinistów, gabinet taki zawikłałby niezawodnie kray w woynę z Mocarstwami obcemi i zwrócił przeciwko Francyi nieprzyjaźń wszystkich krajów zachodu“

— Mówiono od dni kilku, że Lord *Palmerston* wystąpi z gabinetu. Pogłoska ta urosła podobno ztąd, że w gabinecie, między nim a innemi Ministrami, nie było zgody, względem posłania do Hiszpanii więcey żołnierzy z naszey marynarki. Nieporozumienie w tey mierze skończyło się na tém, że Lord *Palmerston* w gabinecie, a woysko marynarki w kraju pozostaną.

— Podług gazet otrzymanych z Jamaiki, wiadomość o woynie domowey na wyspie Haiti, potrzebuje następującego sprostowania. Jeden z Półkowników nazwiskiem *Isidor*, zbuntował się z półkiem swoim w dniu 21 Stycznia przeciwko Rządowi i opanował arsenał, z którego jednak niebawnie przez inny półk wyrugowany został. Rozumiejąc, że znaydzie stronników, udał się z małą resztą żołnierzy i oficerów swoich, wgłąb wyspy, ale omylony w tey nadziei i doścignięty w odległości 20 mil od Cap, wraz z stronnikami swemi przez wysłane za nim woysko zabity został. (*G. C.*)

Dnia 3.

Srogość, z jaką się toczy woyna domowa w Hiszpanii, spowodowała niedawno dzien. *Standard* do następujących uwag: „Krystyniści osądzili na śmierć Biskupa Pampelony *Adriani* i wielu innych Karolistów, którzy już w Grudniu zostali wzięci w niewolę. Jest

стовъ взятыхъ еще въ плѣнъ въ Декабрѣ. Это нестерпимо и каждый Англичанинъ должен сожалѣть и стыдиться если онъ подумаетъ, что нашъ край принимаетъ участіе въ столь жалкой борьбѣ. Мы неперестанемъ повторять, что уже такъ часто говорили: Англіи нѣтъ дѣла къ наслѣдству Испанскаго престола; если Испанцы желаютъ лучше войны чѣмъ мира, то пускай дерутся между собою; если Карлисты и Христиносы отрѣкаются отъ военнаго кодекса образованной Европы, и желаютъ вести между собою войну какъ дикари, то Испанія можетъ быть исключена изъ Европы, чтобы Христіянство не содрогалось болѣе при такихъ случаяхъ. Англія и Франція могутъ предоставить Испанцамъ самимъ разрѣшить свой споръ, и война скоро прекратится. Это былъ бы самый благоразумный поступокъ Англіи и Франціи касательно Испанскихъ дѣлъ.“

— Г. *Россель* бывшій донынѣ Британскимъ Консуломъ въ Панамѣ, котораго освободилъ недавно Англійскій флотъ изъ неволи, сюда прибылъ.

— Британское Правительство вступило въ переговоры съ Правительствами Французскимъ и Соединенныхъ Штатовъ, для ограниченія перепечатыванія.

— По донесеніямъ жур *Sun*, въ Англіи немедленно набрана будетъ одна бригада легкой пѣхоты, въ службу Королевы *Христины*.

— Князь *Эстергази* и его сынъ, въ началѣ Іюня оставляютъ Англію на четыре мѣсяца. (*A.P.S.Z.*)

Германія.

Мюнхенъ, 3-го Апрѣля.

Великогерцогское Баденское Правительство дало теперь соизволеніе на учрежденіе мостовъ между его областью и Франціею и даже по теченію Рейна между Гинингенъ и Нейбрейсахъ. Главный инженеръ Верхнаго Рейнскаго Департамента получилъ повелѣніе вступить въ переговоры съ Баденскимъ главнымъ инженеромъ, и можно надѣяться, что въ будущемъ году начнется давно ожидаемое исполненіе сего плана.

Дрезденъ, 11-го Апрѣля.

Королевско-Великобританскій Генералъ отъ кавалеріи, Маркизъ *Лондондерри*, вчера отправился отсюда чрезъ Лейпцигъ.

— Слышно, что здѣшній Посланникъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ въ Ст. Петербургѣ, Полковникъ *Лицероде*, вскорѣ возвратится сюда, и напредъ постъ сей будетъ только замѣщенъ уполномоченнымъ, къ чему кажется будетъ назначенъ Капитанъ *Себахъ*. (*A.P.S.Z.*)

Италія.

Римъ, 1-го Апрѣля.

Сегоднешній *Diario* увѣдомляетъ, что Папа 12 ч. прош. м. объявилъ причтеніе къ святымъ, Езуита *Франческо ди Джироламо*, славнаго Миссіонера. Генеральный Начальникъ Езуитскаго ордена отецъ *Ротанъ*, приносилъ Папѣ благодарность за посвященіе одного члена его ордена.

— Съ 22-го на 23-е ч. прош. м. выпалъ снѣгъ на три дюйма; даже и въ Палермо 13 Марта большой былъ холодъ и шелъ снѣгъ.

— Увѣряютъ, что *Корнеліо Сципіонъ Галіяни*, ученый Бенедиктинскій монахъ, открылъ въ ученомъ своемъ путешествіи, въ монастырѣ Бастіи, нѣсколько книгъ Римской Исторіи *Ливія*, которыя до сихъ поръ считались потерянными, и которыя въ превосходной гармоніи съ извѣстными книгами тогожъ историка; также прибавленіе къ рукописи Салюстія довольно хорошо сохраненной на паргаминѣ. *Галіяни* обѣщаетъ вскорѣ издать эти ново-открытыя книги *Ливія*, какъ только они будутъ переписаны и по возможности объяснены. (*G. C.*)

Неаполь, 30-го Марта.

Его Императорское Высочество Великій Россійскій Князь МИХАИЛЪ, вчера прибылъ сюда изъ Рима. Говорятъ, что Князь только нѣсколько дней пробудетъ въ нашемъ городѣ.

— Въ день Свѣтлаго Праздника, Ихъ В-ва Король и Королева, а также вся Королевская Фамилія, отправились въ придворную церковь, для слушанія торжественнаго молебствія, въ присутствіи Министровъ и всего дипломатическаго корпуса. Послѣ церемоніи при дворѣ былъ большой пріемъ а вечеромъ въ театрѣ *Ст. Карло* данъ новый великолѣпный балетъ *Gabriela di Vergy*, на который собралась многочисленная публика. (*A. P. S. Z.*)

Испанія

Мадритъ, 1-го Апрѣля.

Носится слухъ, что Г. *Мендизабалъ*, смѣненъ будетъ Г-мъ *Нуньецомъ*, который какъ извѣстно въ дружбѣ съ Г-мъ *Карраско*.

— Вчера какъ въ день рожденія *Донъ Карлоса* въ Ст. Себастіанѣ произошло волненіе, потому, что одна

to haniebnie, i musi każdego Anglika napełnić boleścią i wstydem, jeśli pomyśli, że kray nasz przyymuje udział w tak nieszczęsney walce. Nie przestaniemy powtarzać, co tak już często mówiliśmy: Anglia żadnego niema interessu w Hiszpańskiém następstwie tronu; jeśli Hiszpani przekładają woynę nad pokóy, pozwolmy więc im bić się między sobą; jeśli Karoliści i Krystyniści wyrzekają się kodexu wojennego cywilizowaney Europy i chcą prowadzić między sobą woynę, jak dzicy, można więc Hiszpanią wyłączyć od Europy, ażeby Chrześciaństwo nie było wstrząsane dłużey takiemi przykładami. Anglia i Francya, mogą zostawić Hiszpanom do rozstrzygnienia spór własny, a woyna wkrótce wezmie koniec. W interessie Hiszpanii byłoby to nayprędszym postępkiem, któryby mogła uczynić Anglia i Francya.“

— P. *Russel*, dotychczasowy Konsul Angielski w Panamie, którego nie dawno oswobodziła angielska flotta z niewoli, tu przybył.

— Rząd Angielski rozpoczął układy z Rządami Francyi i Stanów Zjednoczonych względem ograniczenia przedrukowywania.

— Podług doniesień dziennika *Sun*, w Anglii niezwłócznie miała bydź zaciągnioną jedna brygada lekkiey piechoty, do służby Królowey *Krystyny*.

— Xiąże *Esterhazy* i syn jego na początku Czerwca opuszczają Anglią na cztéry miesiące. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Monachium, 3-go Kwietnia.

Wielko-Xiążęcy Rząd Badeński, dał dozwolenie na postawienie mostów, między jego granicami a Francyą, a nawet podług biegu Renu między Hüningen a Neubreisach. Główny Inżynjer departamentu Wyższego Renu otrzymał polecenie weyśdź w układy z Badeńskim naczelnym Inżynjerem, i należy się spodziewać, że w przyszłym roku zacznie się długo oczekiwane wykonanie tego planu.

Drezno, 11 Kwietnia.

Królewsko-Angielski Jenerał jazdy Margrabia *Londonderry*, wczora wyjechał ztąd przez Lipsk.

— Słychać, iż tuteyszy Poseł przy Dworze Cesarsko-Rossyyskim w St. Petersburgu, Półkownik *Lützerode*, wkrótce tu powróci, i mieysce to na czas przyszły ma bydź tylko osadzone Pełnomocnikiem, do czego ma bydź mianowany Kapitan *Sebach*. (*A.P.S.Z.*)

Włochy.

Rzym, dnia 1 Kwietnia.

Dzisieyszy *Diario* donosi, że Papież dnia 12 z. m. ogłosił policzenie w poczet świętych, Jezuitę *Francesco di Girolamo* sławnego Missyonarza. Oyciec *Roothaam*, jako Jenerał zakonu Jezuickiego, złożył Papieżowi podziękowanie za tę kanonizacyą jednego z członków jego zakonu.

— Z dnia 22 na 23 b. m.. spadł śnieg na trzy cale, a nawet i w Palermo d. 13 Marca mocne było zimno i śnieg pruszył.

— Zapewniają, że *Cornelio Scipione Gagliani*, uczony *Benedyktyn*, odkrył w podróży swojey naukowey, w klasztorze Bastii, kilka ksiąg Liwiusza dziejów rzymskich, mianych dotąd za stracone, a które wybornie łączą się ze znajomemi księgami tegoż dziejopisarza, jako też dodatek do rękopisu Salustyusza, dość dobrze na pargaminie przechowanego. *Gagliani* przyobiecuje wydać wkrótce te nowoodkryte księgi Liwiusza, skoro je tylko przepisać każe i ile możności wyczyści. (*G.C:*)

Neapol, 30 Marca.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże Rossyyski MICHAŁ wczora przybył tu z Rzymu. Mówią, że Xiąże kilka dni tylko zabawi w naszém mieście.

— W niedzielę Wielkonocną Król i Królowa oraz cała familia Królewska udali się do kaplicy dworu, dla słuchania Mszy uroczystey w obecności Ministrów i całego Korpusu dyplomatycznego. Po tey ceremonii było wielkie przyjęcie u Dworu, a wieczorem w teatrze *San Carlo* reprezentancya nowego wspaniałego Baletu *Gabriela di Vergy*, który przyciągnął wielką liczbę widzów. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 1 Kwietnia.

Biega pogłoska, że P. *Mendizabal* zmieniony będzie przez P. *Nuńez*, który, jak wiadomo, jest przyjacielem P. *Carrasco*.

— Wczora, jako w dniu urodzin *Don Carlosa*, w San-Sebastian było niejakie wzburzenie z tego powo-

сумасшедшая женщина, вывѣсила въ окно четыре Карлистскихъ знамена, крича безпрестанно: *„Да здравствуетъ Карлъ V!“* Предъ домомъ собралось множество народа; окна были забросаны камнями, мебель отчасти перебита, и сумашедшая вѣроятно невышла бы оттуда живою, еслибъ нѣкоторые изъ жителей дома не закрыли ее мучными мѣхами. Братъ ея, который небылъ дома, при возвращеніи арестованъ и заключенъ въ темницу. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 14-го Марта.

Учрежденъ здѣсь новый Правительственный институтъ, для введенія и распространенія Европейскихъ наукъ, ибо число молодыхъ Турокъ обучающихся въ разныхъ столицахъ Европы, Султану кажется недостаточнымъ, и Его Высоч. и въ Государствѣ желаетъ открыть способы къ систематическому обученію. Кромѣ сего знатные Улемы будутъ помѣщены при семъ училищѣ, чтобы доказать жителямъ, что ничего не будетъ преподаваемо противу религіи Пророка. Въ этомъ училищѣ будетъ 1,500 учениковъ.

— Въ первыхъ числахъ с. м. у Греческаго Патріарха, было многочисленное собраніе гдѣ прочтенъ Султанскій Гатишерифъ, по силѣ коего гробъ Спасителя въ Іерусалимѣ передается исключительно Греческимъ Христіанамъ; также дозволено имъ сооружить церковь. Случай сей большую произвелъ радость во всемъ собраніи, преимущественно, что многократныя съ давнихъ временъ усилія по сему предмету, всегда были безуспѣшны.

— Опасенія на счетъ торговли съ Персіею, исчезли и довѣріе возстановлено. Въ субботу прибылъ пароходъ изъ Трапезунта съ богатымъ грузомъ товаровъ и наличныхъ денегъ для здѣшняго Персидскаго купечества. (*G. C.*)

16-го Апрѣля.

Въ политикѣ опять происходятъ здѣсь нѣкоторыя движенія; покрайней мѣрѣ дипломаты весьма заняты и курьеры очень часто отходятъ и приходятъ. Лордъ *Понсомби* кажется хочетъ отложить свой отъѣздъ; утверждаютъ, что онъ это дѣлаетъ по порученію своего двора. Благородный Лордъ теперь въ совершенномъ несогласіи съ Г-мъ *Уркартомъ*, и споръ ихъ становится важнымъ.

— Недавно опять наряжены войска въ Азію, изъ чего можно заключать, что Порта безпрестанно въ несогласіи съ *Мегмедомъ-Али* и мало полагаетъ важности въ дружественныхъ его увѣреніяхъ.— Полагаютъ что портретъ Султана который вынесенъ изъ всѣхъ публичныхъ зданій, въ послѣдствіи опять будетъ тамъ помѣщенъ. Султанъ кажется заблуждается въ своихъ политическихъ и религіозныхъ сужденіяхъ и сильно колеблется между новымъ и старымъ— жалкое обстоятельство, которое на публику большое имѣетъ вліяніе и народу причиняетъ большой вредъ, когда сегодня изданныя распоряженія, завтра признаютъ за нужное уничтожить. (*A.P.S.Z.*)

— *Тагиръ*-Паша отозванъ изъ Намѣстничества въ Триполѣ, и мѣсто его займетъ *Ферикъ-Гассанъ*-Паша. — Сераскиръ *Галилъ*-Паша отправится въ Силиврію, для осмотра дороги, которой тамъ уже довольно много построили. Вчера возвратился изъ Бруссы, Великій Адмиралъ *Февзи-Ахмедъ*-Паша.

— Отправляющійся въ отпускъ Графъ *Кенигсмаркъ* Прусскій Посолъ, имѣлъ сегодня прощальную аудіенцію у Султана, который его принялъ весьма привѣтливо, и украсилъ Турецкимъ орденомъ (*Niszani Jftihar*) осыпаннымъ бриліантами; такоежъ украшеніе, но безъ бриліантовъ, получилъ Секретарь посольства Г. *Вагнеръ* и первый переводчикъ *Степовичъ*. (*G. C.*)

Греція.

Аѳины, 18-го Марта.

Король часто предсѣдательствуетъ въ Государственномъ Совѣтѣ. Первое его засѣданіе, открыто рѣчью Е. В-ва на Греческомъ языкѣ, которая на присутствующихъ произвела самое лучшее впечатлѣніе. Дѣло касалось Государственнаго бюджета. Тѣмъ неменѣе, часто производятся засѣданія Министерскаго Совѣта, въ которыхъ наиболѣе разсуждаютъ о распространеніи круга дѣйствій Министровъ.

Изъ Румиліи получены неблагопріятныя извѣстія. Извѣстный инсургентъ *Сотирисъ Стретосъ*, опять собралъ корпусъ изъ 800 чел. и безпокоитъ Греческія и Турецкія границы. Кромѣ мѣръ предпринимаемыхъ въ Греціи, также *Эминъ* Паша, отправилъ уже войска противу сей шайки. (*A. P. S. Z.*)

По случаю наступающаго Свѣтлаго Праздника, слѣдующій номеръ Лит. Вѣст. во Вторникъ не выйдетъ.

du, że jedna kobiéta, cierpiąca pomieszanie zmysłów, wystawiła cztéry chorągwie Karolistowskie przez okno, ciągle przy tém krzycząc: *„Niech żyje Karol V!“* Przed domem zgromadziła się znaczna liczba ludu; okna zarzucane były kamieniami, niektóre meble zniszczone, i obłąkana zapewne nie uszłaby ztamtąd żywą, jeśliby niektórzy z mieszkańców domu nie zakryli jey worami mącznemi. Brat jey, który nie był w domu, za powrótem natychmiast został aresztowany. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 14 Marca.

Urządzono tu nowy instytut Rządowy, dla zaprowadzenia i rozszerzenia umiejętności Europeyskich, gdyż liczba młodych Turków, biorących nauki w różnych stolicach Europy, nie zdaje się Sułtanowi bydź dość wielką, a Jego Wysokość pragnie otworzyć i w kraju sposobność do regularnych nauk. Oprócz tego, znakomici Ulemowie umieszczeni będą przy tey szkole, aby dowieśdź mieszkańcom, że nie będzie wykładanie nic przeciwnego religii Proroka. Szkoła ta mieścić będzie 1,500 uczniów.

— W pierwszych dniach b. m. było liczne zgromadzenie u Patryarchy Greckiego, gdzie odczytano Sułtański hatiszeryf, na mocy którego, Grób Chrystusa w Jerozolimie, zostaje oddany wyłącznie Chrześcianom Greckim; dozwolono im oraz tamże kościoł budować. Ten akt sprawił w całém zgromadzeniu wielką radość, zwłaszcza, że wieloliczne od niepamiętnych czasów starania w tey mierze, były zawsze bezskuteczne.

— Obawy względem handlu z Persyą znikły, i zaufanie powróciło. W sobotę przybył parochod z Trebizondy z kosztownym ładunkiem w towarach i w gotowiznie dla tuteyszych Perskich kupców. (*G. C.*)

Dnia 16.

Znowu nastąpił tu niejakiś ruch w sferze polityczney, przynaymniey dyplomaci bardzo są zajęci, i gońcy przychodzą i odchodzą częściey, aniżeli kiedykolwiek. Zdaje się, że Lord *Ponsomby* odłożył swóy wyjazd; zapewniają, iż do tego wezwany został przez dwór swóy. Szlachetny Lord zostaje teraz w zupełném poróżnieniu z P. *Urquhart*, i spór ich przybiera ważnieyszy charakter.

— Nie dawno znowu wydane zostały rozporządzenia względem posłania woyska do Azyi, z czego teraz wnioskują, że Porta ciągle niedowierza *Mehmedowi-Alemu*, i mało nadaje wagi, przyjacielskim jego zapewnieniom.— Rozumieją, że portret Sułtana, który został usuniony ze wszystkich gmachów publicznych, wkrótce znowu będzie przywrócony. Sułtan zdaje się wahać w swych politycznych i religiynych zdaniach i mocno się chwieje między nowém a starém — godna użalenia okoliczność, która na życie publiczne wielki wpływ wywiera i zrządza narodowi naywiększą szkodę, gdy dzisia wydane rozporządzenia, jutro uważają się za niepotrzebne i cofnione. (*A.P.S.Z.*)

— *Tahir*-Basza został odwołany z wielkorządztwa w Trypolu, a jego mieysce zaymie *Feryk-Hassan* Basza.— *Seraskier Halil*-Basza pojechał do Silivria dla obeyrzenia budującego się tam gościńca, którego roboty już dosyć daleko posunięte zostały.— Wczora powrócił z Brussy, wielki Admirał *Fewzy-Achmed* Basza.

— Oddalający się za urlopem Hrabia *Königsmark*, Poseł Pruski, miał dziś posłuchanie pożegnalne u Sułtana, który go przyjął jak nayuprzeymiey, ozdobił przytém orderem tureckim (*Niszani Jftihar*) brylantami wysadzanym. Takąż samą ozdobę, lecz bez brylantów, otrzymał Sekretarz legacyi Pan *Wagner* i pierwszy tłumacz teyże Pan *Stiepovich*. (*G. C.*)

Grecya.

Ateny, dnia 18 Marca.

Król prezyduje często na Radzie Ministeryalney. Pierwsze jey posiedzenie J. K. M. zagaił mową w Greckim języku, która na przytomnych naylepsze sprawiła wrażenie. Rzecz ściągała się do Budżetu Państwa. Niemniey częste bywają posiedzenia Rady Ministeryalney, na których odbywają się rozprawy względem rozszerzenia obrębu działań Ministrów.

— Z Rumelii niepomyślne przychodzą wiadomości. Znajomy buntownik *Sotiris Strätos*, znowu zgromadził korpus z 800 ludzi, i niepokoi granice Grecyi i Turcyi. Oprócz kroków, jakie przedsiębierze Grecya, takoż *Emin* Basza wysłał już woysko przeciwko tey bandy. (*A.P.S.Z.*)

Z okoliczności Świąt Zmartwychwstania Pańskiego, następujący numer Kur. Lit. we wtorek nie wyydzie.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 16 д. 1837 г.—Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій*.